

Київський університет імені Бориса Грінченка
Педагогічний інститут
Кафедра теорії та історії педагогіки

«ПОГОДЖЕНО»

Проректор з наукової роботи
Н.М.Віннікова

«18.01.» 20__р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ДОСЛІДЖЕНЬ

для аспірантів

спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки

освітнього рівня «доктор філософії»

освітньо-наукової програми 011 Освітні, педагогічні науки

спеціалізація «теорія і методика професійної освіти»

2019

Розробники:

Хоружа Людмила Леонідівна, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри теорії та історії педагогіки Педагогічного інституту.

Викладач:

Хоружа Людмила Леонідівна, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри теорії та історії педагогіки Педагогічного інституту.

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри теорії та історії педагогіки

Протокол 16. 01 2019 р. № 6

Завідувач кафедри (Л.Л. Хоружа)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-наукової програми (керівником групи забезпечення) _____

(назва освітньої програми)

____.____. 2019 р.

Керівник освітньо-наукової програми (Л.Л. Хоружа)

(підпис)

Робочу програму перевірено

«18». 01. 2019 р.

Завідувач аспірантури, докторантури О. В. Плющик

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» ____ 20__ р., протокол № ____

підпис

П.І.Б.

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» ____ 20__ р., протокол № ____

підпис

П.І.Б.

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» ____ 20__ р., протокол № ____

підпис

П.І.Б.

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» ____ 20__ р., протокол № ____

підпис

П.І.Б.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Вид дисципліни	обов'язкова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів/годин	2/60	
Курс	II	II
Семестр	4	4
Кількість змістових модулів з розподілом:	1	1
Обсяг кредитів	2	2
Обсяг годин, в тому числі:	60	60
Аудиторні	28	8
Самостійна робота	32	52
Форма семестрового контролю	-	-

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу: «Актуальні проблеми досліджень» для аспірантів спеціальності 13.00.04 (Теорія і методика професійної освіти) – забезпечити теоретичну і практичну підготовку здобувачів наукового ступеня до виконання досліджень в сфері професійної освіти, формувати дослідницьку компетентність у молодих науковців.

Завдання курсу:

- аналіз закономірностей розвитку професійної освіти;
- ознайомлення з актуальними проблемами розвитку професійної освіти; тематикою наукових досліджень;
- вивчення, аналіз та узагальнення досвіду наукової діяльності у галузі професійної освіти у світовому та вітчизняному науковому дискурсі.
- допомога молодим науковцям визначити актуальні аспекти проблеми власного дослідження.

3. Результати навчання за дисципліною

У процесі вивчення курсу аспіранти **набувають такі компетентності:**

- здатність узагальнювати досвід наукової діяльності у галузі професійної освіти у світовому та вітчизняному науковому дискурсі;
- знання сучасних трендів вищої освіти;
- розуміння онтологічної сутності основних категорій професійної освіти;
- здатність обґрунтовувати особливості побудови структури власного дослідження
- відповідно до обраної теми;
- вміння впроваджувати компетентнісний підхід як теоретичну і практичну основу реалізації завдань професійної освіти.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

№ п/п	Назви теоретичних розділів	Усього	Розподіл годин за видами робіт		
			Аудиторні		
			Лекцій	Семінарських	Самостійна робота
1.	Вступ. Онтологічна сутність основних категорій професійної освіти як наукової галузі	16	4	4	8
2.	Закони і закономірності професійної освіти як міждисциплінарної галузі знань	16	4	4	8
3.	Науковий паспорт спеціальності як відображення її змісту та особливостей	16	4	4	8
4.	Актуальні пріоритети наукових досліджень у галузі знань Освіта/Педагогіка (спеціалізація Теорія та методика професійної освіти)	12	4		8
Разом за освітньою програмою		60	16	12	32

Тематичний план для заочної форми навчання

№ п/п	Назви теоретичних розділів	Усього	Розподіл годин за видами робіт		
			Аудиторні		
			Лекцій	Семінарських	Самостійна робота
1.	Вступ. Онтологічна сутність основних категорій професійної освіти як наукової галузі	15	1	1	13
2.	Закони і закономірності професійної освіти як міждисциплінарної галузі знань	15	1	1	13
3.	Науковий паспорт спеціальності як відображення її змісту та особливостей	15	1	1	13
4.	Актуальні пріоритети наукових досліджень у галузі знань Освіта/Педагогіка (спеціалізація Теорія та методика професійної освіти)	15	1	1	13
Разом за освітньою програмою		60	4	4	52

5. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Вступ. Онтологічна сутність основних категорій професійної освіти як наукової галузі.

Історія виникнення інституту професій. Професійні функції фахівця. Характеристика і аналіз різних підходів до визначення вченими понять: «професія», «професіонал», «компетентність», «професійна діяльність», «готовність до професійної діяльності», «кар'єра» та інші. Глосарій наукових понять прийнятий в Україні.

Зв'язок теорії і методики професійної освіти з іншими науками. Характеристика основних факторів, які впливають на професійний розвиток: вікові зміни; система безперервної освіти; провідна професійно орієнтована діяльність.

Основні завдання професійної освіти як наукової галузі.

Основні поняття теми: «професія», «професіонал», «компетентність», «професійна діяльність», «готовність до професійної діяльності», «кар'єра».

Тема 2. Закони і закономірності професійної освіти як галузі знань

Вивчення законів і закономірностей – основа отримання нових знань, аналізу наукових теорій та педагогічних технологій.

Поняття закону у педагогіці. Характеристика базових законів, які впливають на розвиток теорій професійної освіти: циклічності у розвитку педагогічних теорій; природної, соціальної, культурологічної та технологічної обумовленості у розвитку педагогічних теорій; полісуб'єктності у розвитку педагогічних теорій; системної інтеграції та диференціації наукового знання у розвитку педагогічної теорії; багатомірних бінарностей у розвитку педагогічних теорій та інше.

Технологізація педагогічних теорій. Теорія компетентнісного підходу як теоретична і практична основа реалізації завдань професійної освіти.

Основні поняття теми: педагогічний закон; педагогічна закономірність; циклічність, полісуб'єктність, бінарність у розвитку педагогічних теорій.

Тема 3. Науковий паспорт спеціальності як відображення її змісту та особливостей

Формула спеціальності та її класифікаційні ознаки. Аналіз видів та ознак сучасних наукових досліджень у галузі професійної педагогіки. Види теоретичних і прикладних наукових досліджень у галузі.

Формулювання теми наукового дослідження відповідно до актуальних проблем наукової галузі, зміст дослідження та способи реалізації наукового задуму. Обґрунтування доцільності проведення наукового дослідження, постановка задач для досягнення поставленої мети. Визначення об'єкта й предмета дослідження. Аналіз наукової літератури, ступеня вивчення проблеми вченими.

Основні поняття теми: формула спеціальності, види теоретичних та прикладних досліджень, напрями досліджень, науковий паспорт спеціальності.

Тема 4. Актуальні пріоритети наукових досліджень у галузі знань Освіта/Педагогіка (спеціалізація Теорія та методика професійної освіти)

Характеристика основних напрямів наукових досліджень у галузі знань Освіта/Педагогіка. Визначення актуальних пріоритетів наукових досліджень зі спеціалізації «Теорія та методика професійної освіти».

Основні поняття теми: напрями досліджень, науковий паспорт спеціальності.

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень аспірантів

№ з/п	Вид діяльності аспіранта	Макс. кількість балів за одиницю	Денна форма		Заочна форма	
			Кількість одиниць до розрахунку	Макс. кількість балів за вид	Кількість одиниць до розрахунку	Макс. кількість балів за вид
1	Відвідування лекцій	1	8	8	2	2
2	Відвідування семінарських занять	1	6	6	2	2
3	Робота на семінарському занятті	10	6	60	2	20
4.	Виконання завдань для самостійної роботи	5	17	85	17	85
5.	Написання реферату	20	1	20	1	20
Макс. кількість балів за видами поточного контролю			-	179	-	129

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

Тема 1. Аналіз тематики досліджень у теорії і методиці професійної освіти

1. Визначить за ступенем наукового інтересу дослідників найбільш актуальну наукову тематику дисертаційних досліджень за напрямками (робота у дослідницьких групах).

2. Зазначте професійні сфери, які найчастіше досліджуються науковцями у дисертаціях.

3. Проаналізуйте науковий апарат досліджень з професійної освіти.

4. Визначить своє оцінне ставлення до сутності та актуальності мети, завдань, об'єкту та предмету досліджень.

5. Характеристика понять «готовність», «педагогічні умови», «компетентність», «змістово-технологічне забезпечення» як основи проблемного поля дисертаційних досліджень.

6. Користуючись ресурсами Бібліотеки Університету, відберіть автореферати дисертацій, які дотичні за проблематикою темі Вашого наукового дослідження.

7. Обґрунтуйте тему Вашого дисертаційного дослідження, її актуальність, ступінь наукової новизни.

Тема 2. Компаративний аналіз дисертаційних досліджень з теорії і методики професійної освіти

1. Європейські стратегії розвитку професійної освіти.

2. Проаналізуйте науковий апарат, відібраних у Бібліотеці Університету, авторефератів, які стосуються порівняльних аспектів професійної освіти.

3. Розкрийте специфіку виконання компаративних наукових досліджень з професійної освіти.

4. Визначте питання зарубіжного досвіду професійної освіти відповідно до тематики вашого дисертаційного дослідження.

5. Охарактеризуйте методи дослідження, які будуть необхідні для реалізації наукового задуму Вашої дисертаційної роботи.

Тема 3. Дисертаційні дослідження з теорії та методики професійної освіти

1. Проаналізуйте наукові доробки дослідників у галузі теорії і методики професійної освіти, які дозволять підготувати власне обґрунтування обраної наукової теми.

2. Визначення наукової новизни дослідження як показник його актуальності та теоретичної значущості. Структура наукової новизни дисертації.

3. Розкрийте особливості побудови структури власного дослідження відповідно до обраної теми.

4. Користуючись ресурсами Бібліотеки Університету, відберіть наукові джерела, які необхідні для визначення теоретичних засад дослідження.

5. Скласти глосарій основних наукових понять власного педагогічного дослідження.

Критерії оцінювання самостійної роботи		Кількість балів
1.	Своєчасність виконання роботи	1
2.	Презентація роботи (оригінальність, логіка викладу, чіткість, доказовість)	2
3.	Різноманітність використаних джерел	2

7. Основна література:

1. Андреев В.И. Базовые закономерности развития образовательных систем //Современное образование как открытая система: коллективная монография/ под.ред. Н.Г.Ничкало, Г.Н.Филонова, О.В.Суходольской-Кулешовой/ В.И.Андреев.- М.:Институт научной и педагогической информации РАО,издательство «ЮНИТИ-ДАНА»,издательство «ЮРКОМПАНИ»,2012- 576 с.- С.39-68.

2. Братко М. Управління професійною підготовкою фахівців в освітньому середовищі університетського коледжу: Теорія і практика: монографія /М.В.Братко.- Кам'янець-Подільський: «Аксіома»,2017.-424 с.

3. Биков В.Ю. Моделі організаційних систем відкритої освіти: Монографія.- К.:Атіка,2009.-684 с.

4. Внукова О.М.Методологічні засади професійної освіти: навч.посібник / О.М. Внукова.- К.:КНУТД, 2015.-198 с.

5. Глосарій термінів Європейського Союзу.[Електронний ресурс].—// Режим доступу: <http://europa.dovidka.com.ua>.

6. Ковальчук В. В. Основи наукових досліджень [Текст]: Навчальний посібник / В. В. Ковальчук, Л. М. Моїсєєв. — 3-е вид., перероб. і допов. — К. : ВД «Професіонал», 2005. — 240 с.

7. Мокін, Б. І. Методологія та організація наукових досліджень : навчальний посібник / Б. І. Мокін, О. Б. Мокін. – Вінниця : ВНТУ, 2014. – 180 с. Мокін, Б. І. М74 Методологія та організація наукових досліджень: навчальний посібник / Б. І. Мокін, О. Б. Мокін. – Вінниця : ВНТУ, 2014. – 180 с.

8. Основи методології та організації наукових досліджень: Навч. посіб. для студентів, курсантів, аспірантів і ад'юнтів / за ред. А. Є. Конверського. — К.: Центр учбової літератури, 2010. — 352 с.

9. Паспорт спеціальності 13.00.04 —теорія та історія педагогіки. [Електронний ресурс].- Режим доступу: <http://nauka.lp.edu.ua>.

10. Педагогика профессионального образования [Текст] : учеб. пособие / под ред. В.А. Сластёнина. — 2-е изд., стер. — М. : Академия, 2006. — 368 с.

11. Погрібна В.Л. Соціологія професіоналізму: монографія / В.Л.Погрібна. - К.:Алерта:КНТ:ЦУЛ,2008.-336 с.

12. Профессиональная педагогика: Учебник. /Под ред.Батышева С.Я.,Новикова А.М.Издание 3-е изд.,перераб. — М.: Ассоциация «Профессиональное образование», 2010.-456 с.

13. Сисоєва С.О.,Батечко Н.Г. Вища освіта України: реалії сучасного розвитку / С.О. Сисоєва,Н.Г.Батечко / Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України, Київський університет імені Бориса Грінченка, Національний університет біоресурсів і природокористування України – К.: ВД ЕКМО,2011.-344 с.

14. Сисоєва С.О.,Соколова І.В. Теорія і практика вищої освіти: навч.посібник, С.О.Сисоєва, І.В.Соколова.- 2016.-338 с.

15. Як підготувати і захистити дисертацію на здобуття наукового ступеня [Текст]: (методичні поради) / автор-упоряд. Л. А. Пономаренко. — 3-є вид., випр. і доп. — К.: Толока, 2007. — 80 с.

16. Ястремська О. Підготовка науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації / О. Ястремська // Вища школа. — 2010. — № 10. — С. 114-127.

до робочої програми навчальної дисципліни
Актуальні проблеми досліджень (за спеціалізацією)

Семінар 1. Тема: Феномен професії у категоріях науки

Завдання до семінарського заняття:

1. Типи професій та їхні особливості.
2. Чинники виникнення нових професій. Дослідити специфіку галузі професійної освіти на початку ХХІ століття: проаналізувати основні напрями досліджень та наукові досягнення за обраною тематикою.
3. Характеристика наукових понять, які описують професійну сферу діяльності людини.
4. Нові поняття, які характеризують сучасну професійну освіту.
5. Скласти глосарій нових понять.

Рекомендована література: [2,11,13,14].

Семінар 2. Тема: Закони і закономірності професійної освіти як міждисциплінарної галузі знань

Завдання до семінарського заняття:

1. Міждисциплінарні основи розвитку професійної освіти.
2. Базові закони розвитку педагогічних теорій.
3. Закони соціології та професійна освіта.
4. Характеристика закономірностей професійної освіти у міждисциплінарному вимірі.

Рекомендована література: [1, 4, 5, 7, 8].

Семінар 3. Тема: Науковий паспорт спеціальності як відображення її змісту та особливостей

Завдання до семінарського заняття:

1. Тематика наукових досліджень спеціальності 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти.
2. Визначить найбільш актуальні проблеми професійної освіти користуючись електронними ресурсами координаційної ради НАПН України.
3. Робота з авторефератами дисертацій зі спеціальності 13.00.04 – теорія і історія професійної освіти.
4. Охарактеризуйте вид власного наукового дослідження та особливості його змісту.

Рекомендована література: [9,12].